

Z PRVNÍ RUKY

Zpravodaj společnosti Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

JARO 2021

#vodavprvnilinii

7

INVESTICE

Rekordní financé do infrastruktury v roce 2021

12

PANORAMA

Jaro dorazilo do vodárenských provozů

19

INOVACE

Aktivní zaměstnanci s inovativními nápady

 aqualia

 SmVaK

Vážení čtenáři,

letošní zima se mimořádně protáhla a ještě na začátku května, kdy odchází toto vydání čtvrtletníku do tiskárny, leží na hřebeni Beskyd i Jeseníků poměrně dost sněhu. To je dobrá zpráva. Sněhová pokrývka bude postupně odtávat a pomůže alespoň částečně krajině z hlediska doplnění zásob podzemní vody po uplynulých suchých letech.

Zároveň jsou naplněny údolní nádrže v Beskydech a Jeseníkách, z nichž vyrábí naše společnost 95 % pitné vody, což

v loňském roce znamenalo zhruba 55 milionů metrů krychlových. Můžeme být v tomto ohledu optimisti, protože pitné vody pro domácnosti napojené na centrální výrobní a distribuční systém Ostravského oblastního vodovodu bude letos dostatek.

Příchod jara a očekávání léta, počet lidí, kteří již chorobu prodělali, spolu se zvyšujícím se podílem proočkování populace nás může naladit optimisticky z hlediska zvládnání nového typu koronaviru

v naší zemi, kterou zasáhla pandemie velmi tvrdě. Ale budme upřímní. Neznámých zůstává stále mnoho, stejně jako nových variant a mutací viru. Situace je nadále křehká a měli bychom zůstat opatrní a odpovědní ke zdraví svému i svých blízkých v soukromém životě a kolegů v práci.

Poděkování si zaslouží za své úsilí všichni zaměstnanci vodárenských společností, kteří sice nezachraňovali životy lidí pod světlem nemocničních lamp a televizních kamer, ale odpovědně pracovali, aby se ti, kdo se ocitli z hlediska boje o zdraví a životy obyvatel naší země v první linii, mohli spolehnout na stabilní dodávky pitné vody a odvádění vody odpadní. Voda byla a je během zvládnání pandemie v první linii a bez odpovědné práce zaměstnanců vodárenského oboru by nebylo možné situaci zvládnout, i když si to většina lidí neuvědomuje. Za to si zaslouží tito lidé respekt.

Hezké a zdravé jarní dny!

Marek Síbrt
manažer vnějších vztahů,
mluvčí

Obsah

Aktuálně	3	Kvalita vody	16
Publikována Výroční zpráva		Monitoring vody ve studni	
Společnost	4	Povodí Odry	17
Jednání v Senátu ČR		Morávka prochází modernizací	
Oslavy	5	Bezpečnost	18
Světový den vody v době pandemie		Pozor na phishing	
Rozhovor	6	Inovace	19
Generální ředitel pro Právo		Soutěž pro zlepšovatele	
Investice	7	Společnost	20
Zajímavé modernizace v regionu		Porada vedení v době covidu	
Vodarenstvi.cz	11	Společnost	21
Tipy na výlety k vodě		Compliance program v SmVaK	
Panorama	12	Biodiverzita	22
Jaro v provozech SmVaK Ostrava		Hmyzí hotely v provozech	
Provoz	15		
Jarní plošná deratizace			

Publikována Výroční zpráva 2020

Byla publikována výroční zpráva komplexně shrnující činnost SmVaK Ostrava v roce 2020. S ohledem na nová evropská nařízení ji najdete jako obvykle ve formě pdf dokumentu na internetových stránkách www.smvak.cz, ale také na stránkách ČNB nebo BCPP v nově požadovaném formátu XHTML.

Mimořádný rok

Generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička konstatuje ve svém úvodním slovu, že rok 2020 byl v mnoha ohledech v našich osobních i pracovních životech v důsledku pandemické situace naprosto odlišný, než jsme očekávali a plánovali. „Celosvětová epidemie nového typu koronaviru zpochybnila většinu dosavadních jistot a zažitých pravidel. V osobní i pracovní sféře jsme se setkávali s naprosto novými situacemi, které jsme museli řešit operativně, rychle a často bez předem definovaných strategií a postupů. Mnohdy jsme prošli neprobávanými cestami a nacházeli taková efektivní řešení, která byla mimo doposud zažitý myšlenkový rámec. Přes vše výše uvedené mi dovoluji konstatovat, že během celého roku dokázala naše společnost zajistit spolehlivé dodávky kvalitní pitné vody do všech lokalit, v nichž působíme, stejně jako odvádění a čištění vod odpadních. Splnili jsme tedy hlavní úkoly, které před námi dlouhodobě stojí. A splnili jsme je i v dalších oblastech, jako jsou ty personální, ekonomicko-zákaznická nebo investiční, přesto, že jsme k nim často dospěli jinými cestami, než jsme původně očekávali,“ uvádí Pšenička. Zároveň děkuje všem zaměstnancům za to, že se svým úsilím, nasazením a kompetencemi v náročném období o pozitivní výsledky zasloužili.

Rekordní investice

Společnost v roce 2020 investovala do vodárenské infrastruktury rekordních 693 milionů korun, dalších 217 milionů mířilo do oprav. A to přesto, že některé z investičních nebo provozních akcí bylo nezbytné

především na jaře při první koronavirové vlně v naší zemi z preventivních důvodů na čas pozastavit nebo odložit, aby bylo eliminováno jakékoliv riziko šíření nové nemoci mezi zaměstnance, dodavatele nebo zákazníky. Přesto byly tyto akce v drtivé většině případů do konce roku dokončeny tak, jak bylo naplánováno. „Jsem rád, že těmito čísly mohu navzdory některým kritikům doložit, že se naše společnost o vodárenskou infrastrukturu ve svém majetku stará se vši vážností a odpovědností z hlediska jejího budoucího využití,“ uvádí Pšenička.

Snížení výroby

Především první vlna šíření nového koronaviru na jaře roku 2020 měla výrazný dopad na život společnosti, ale také sektor průmyslu a služeb. Řada významných odběratelů z řad průmyslových podniků dočasně přerušila produkci, stejně jako byl prakticky po celý rok utlumen segment služeb nebo vzdělávání. To mělo pochopitelně dopad také na sníženou poptávku po pitné vodě nebo produkci vody odpadní. Přesun větší části života lidí do domácností, ať již v důsledku práce v režimu home office, nemocenské, karantény nebo čerpání ošetřovného tento pokles nemohl kompenzovat. Pokles výroby pitné vody meziročně dosáhl 4,4 % (2 650 tisíc m³) a produkce činila 57,39 milionu kubiků.

Bylo prodáno 32,3 milionu kubiků pitné vody pro konečnou spotřebu, za úplaty bylo odvedeno 26,72 milionu kubiků odpadních vod. Do systémů externích vodárenských společností bylo předáno 18,46 milionu kubiků pitné vody, tedy meziročně o 1,8 milionu kubiků méně.

Domácnostem bylo meziročně dodáno 23,441 milionu kubiků pitné vody, tedy o 412 tisíc meziročně více. Ostatním odběratelům bylo dodáno 8,863 milionu m³ pitné vody.

Specifická spotřeba vody na obyvatele a den činila v roce 2020 u vody fakturované celkem 123 litrů, u vody fakturované domácnostem 89 litrů. V případě specifické spotřeby z vody fakturované celkem byl zaznamenán pokles o tři litry, u domácností naopak nárůst oproti minulému období o dva litry na osobu a den. Tento vývoj je důsledkem epidemiologické situace a souvisejících pandemických opatření.

Hospodářský výsledek společnosti – zisk před zdaněním – činil 501,35 milionů korun. Výnosy související s vodným a stočným dosáhly 2,57 miliardy korun, celkové výnosy činily 2,67 miliardy.

Obhajoba certifikátů

V listopadu 2020 obhájila společnost při recertifikačním auditu tři certifikáty (Systém řízení bezpečnosti práce, Systém řízení kvality a Systém environmentálního řízení). V případě bezpečnosti práce proběhla certifikace dle nové normy ČSN ISO 45001:2018. V říjnu prošla společnost úspěšně externím dozorovým auditem Systému hospodaření s energiemi. V listopadu proběhla také úspěšně verifikace ČSN ISO 14064-1. (stanovení a vykazování emisí skleníkových plynů - carbon footprint) za rok 2019.

Jednání v Senátu ČR s účastí SmVaK Ostrava

V Senátu Parlamentu ČR proběhlo v lednu i přes horšící se pandemickou situaci veřejné slyšení Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice této instituce k petici Voda je život. Tu inicioval spolek Pravda o vodě, jehož dlouhodobým programem je zpochybňování modelu fungování vodárenství v ČR z hlediska zapojení privátních subjektů. Jako svůj cíl spolek deklaruje stav, kdy vodárenskou infrastrukturu budou vlastnit i provozovat municipality, svazky municipalit, kraje, státní instituce nebo veřejné společnosti. Spolek dlouhodobě kritizuje regulační rámec vodárenství v ČR, kdy provozní společnosti mohou generovat regulovaný zisk. Zároveň útočí na zahraniční subjekty z hlediska vyplácení dividend z dosažených zisků.

Petice mimo terč

Petici Voda je život podepsalo více než 30 tisíc obyvatel ČR. Většinu tezí a požadavků vyjádřených v petici česká legislativa již vyřešila, jiné jsou legislativně připravovány, některé nemají oporu ve faktech a některé jsou zacíleny spíše ideologicky než fakticky bez jasné opory v datech. Jako zbytečnou petici označil také ministr zemědělství.

Bylo vypracováno společné stanovisko členů SOVAK ČR, které zpochybnilo faktický obsah petice a prezentovalo ji jako snahu o manipulaci veřejností, jednání se účastnili také zástupci nejvýznamnějších vodárenských společností v ČR.

Zisk jako neslušné slovo?

SmVaK Ostrava zastupoval generální ředitel Anatol Pšenička. Ve svém příspěvku zpochybnil teze petice týkající se údajně nedostatečných investic do vodárenské infrastruktury, přičemž vše doložil na datech SmVaK Ostrava. Obsah petice podle něj z hlediska vodárenských společností ukazuje na neznalost sektoru nebo úmyslnou snahu manipulovat fakty. Pšenička zároveň hovořil o cenotvorbě, která je v ČR jednoznačně určována a kontrolována ministerstvem financí. Popsal také historický kontext z hlediska privatizace ve vodárenství po roce 1989, kdy do oboru vstoupily také zahraniční subjekty. „Jako neslušné slovo ve vodárenství byl zmiňován zisk. Ano, privátní společnosti vytváří ve všech oborech zisk. Po odečtení daní a všech odvodů, při dostatečném objemu prostředků na obnovu, rozvoj a opravy a při plnění všech povinností vůči zaměstnancům, kterých máme více než 860, můžeme vytvářet zisk, který je jasně a přísně regulován a kontrolován.

A tento zisk si mohou nebo nemusí akcionáři vyplácet formou dividendy, což je v demokratické společnosti a tržním hospodářství jejich svrchované rozhodnutí. Akcionáři naší společnosti nezískali zadarmo, koupili ji od předchozího vlastníka. A v porevolučním období zde byly právě municipality, které soukromým vlastníkům akcie prodaly. A tyto prostředky do společnosti vložené musí logicky každý soukromý subjekt získat zpět, jinak by byl naprosto v souladu s legislativou ve všech demokratických společnostech s fungujícím právním rámcem obviněn z toho, že se o společnost nestará s péčí řádného hospodáře,“ uvedl Pšenička.

Ocenění za bezpečnost a ochranu zdraví

SmVaK Ostrava získaly v rámci skupiny Aqualia ocenění za vynikající výsledky v oblasti podpory ochrany zdraví zaměstnanců při práci a zvyšování bezpečnosti v roce 2020.

„Výsledek je pro nás o to cennější, že jsme toto ohodnocení získali při srovnání dosažených výsledků všech evropských společností v naší skupině. Poděkování si zaslouží všichni ti, kdo se v uplynulém období na získání tohoto ocenění svým úsilím a odpovědným přístupem k bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci podíleli. Zároveň se pro nás jedná o závazek do dalších let. V našem úsilí na poli zlepšování výsledků v oblasti bezpečnosti práce nesmíme polevit a musíme cílevědomě směřovat k našemu trvalému cíli, jímž je bezúrazový provoz v naší společnosti. To musíme mít na vědomí při každodenním plnění našich pracovních úkolů a při vykonávání všech činností,“ uvedl k ocenění generální ředitel společnosti Anatol Pšenička. Poslední dubnový týden byl navíc ve skupině vyhlášen týdnem bezpečnosti.

Světový den vody: Co pro nás znamená voda?

Mottem letošních oslav bylo Valuing Water (Hodnota vody). Voda představuje pro různé lidi různou hodnotu a hraje v jejich životech různou roli. Jak toto vnímání ovlivnil COVID-19?

V naprosto bezprecedentním období v porovnání s minulostí se letos připomíná 22. března Světový den vody. V důsledku celosvětové pandemie onemocnění COVID-19 realizují vodárenské společnosti – SmVaK Ostrava nevyjímaje – již více než rok řadu preventivních, provozních a personálních opatření, aby zajistily své služby pro všechny odběratele spočívající ve spolehlivých dodávkách kvalitní pitné vody a bezproblémovém odvádění a čištění vody odpadní.

Kvůli pandemické situaci neproběhly tradiční a každoročně oblíbené akce pro veřejnost ve vodárenských provozech. Ty ostatně bylo nutné v plné fázi příprav rušit i před rokem během první pandemické vlny v naší zemi.

COVIDová pandemie poukázala na to, jak významnou roli voda v našem každodenním životě hraje.

Hodnota vody v čase covidu

„Co pro nás voda a bezproblémový přístup k ní znamená, potvrdila také pandemická situace onemocnění COVID-19, která začala před více než rokem. Zpočátku panovaly například nejasnosti ohledně toho, zda hrozí riziko šíření nového typu koronaviru prostřednictvím pitné nebo odpadní vody. Tyto obavy byly naštěstí poměrně brzy vyvráceny.

Jsem nesmírně hrdý na to, že se nám podařilo v průběhu celého období, kdy jsme museli přijmout celou řadu technických, provozních nebo personálních opatření, zajistit stabilní dodávky kvalitní pitné vody pro více než milion obyvatel Moravskoslezského a Olomouckého kraje, stejně jako bezproblémové odvádění a čištění vody odpadní. Často jsme procházeli dosud neprobádanými cestami, hledali nové postupy a opatření, jak se s naprosto novou výzvou vypořádat. Za to si zaslouží poděkovat především všichni naši zaměstnanci. Ti nejsou viditelnými hrdiny v první linii jako například zaměstnanci zdravotnického sektoru nebo bezpečnostních složek, přesto je jejich role neméně významná. A ne-li vodaři, pak #vodavprvnílinii rozhodně pozici zaujímá, protože bez ní bychom neměli nejmenší šanci současnou situaci zvládnout. A často si tuto skutečnost bohužel neuvědomuje jak společnost jako celek, tak její reprezentanti. Vodárenské společnosti se musely v covidové době spolehnout samy na sebe a obstály v tom v naší zemi se ctí,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Nová situace a nové výzvy

V průběhu posledního roku se museli zaměstnanci SmVaK Ostrava vypořádat s naprosto novou situací, která změnila od základu zažité pořádky. Nezbytná opatření se podařilo implementovat bez toho, že by měla jakýkoliv negativní dopad na hlavní činnost společnosti.

Z důvodu pandemické situace například zůstávají uzavřena zákaznická

centra a obchodní místa, velká část zákaznické agendy se elektronizuje. Mimořádná opatření musela být přijata také u některých investičních projektů, které probíhaly nebo probíhají v uzavřených prostorech úpraven vody, vodojemů nebo čistíren odpadních vod. Dočasně byly také přerušeny výměny nebo fyzické odečty vodoměrů, pracovní režim provozních i kancelářských zaměstnanců se velice rychle změnil k výrazně větší flexibilitě reflektující aktuální situaci.

Cíl byl vždy jednoznačný. Minimalizovat pro zaměstnance, zákazníky, dodavatele, obchodní partnery možnost rizika nákazy onemocněním COVID-19 a zajistit plnění úkolů SmVaK Ostrava, které jsou klíčové pro každodenní život více než jednoho milionu lidí.

Skrytá hodnota vody

„Co pro nás znamená voda a jaký má pro naši společnost význam fungující vodárenský sektor v letech 2015-2019 jasně prokázalo mimořádně suché a teplé období, které v řadě míst naší země vedlo k nutnosti omezovat dodávky pitné vody a přijímat opatření, aby mohly některé vodárenské společnosti plnit hlavní úkoly. My jsme díky páteřnímu výrobnímu a distribučnímu systému pro dodávky pitné vody - Ostravskému oblastnímu vodovodu - dokázali díky provozním zásahům zajistit dostatek kvalitní pitné vody všem našim odběratelům. Tato hodnota vody zůstává pro řadu lidí v naší zemi skrytá, protože se na vlastní kůži nikdy nesetkali s problémy ve spolehlivých dodávkách pitné vody nebo odvádění vody odpadní. Ale měli bychom si uvědomit, že v tomto ohledu žijeme ve šťastné části světa. Není třeba se dívat příliš daleko za hranice, abychom viděli, že spolehlivé dodávky pitné vody a odpovědné nakládání s vodami odpadními nemusí být samozřejmostí,“ říká Anatol Pšenička.

Hodnota vody a hodnota krajiny

Častější období delšího sucha, a naopak prudkých přívalových srážek mají bezprostřední dopad jak na fungování úpraven vody, tak na provozy čistíren odpadních vod. *„V průběhu suchých a teplých období se logicky mění parametry vody v údolních nádržích v Beskydech a Jeseníkách, z nichž v našich úpravárnách vyrábíme 95 % pitné vody pro více než milion lidí. Díky investicím do úpravárenských technologií v našich největších úpravárenských provozech v Podhradí u Vítkova a Nové Vsi u Frýdlantu nad Ostravicí si dokážeme s těmito situacemi poradit. Klimatická změna s sebou přinesla také kúrovcovou kalamitu a masivní těžbu smrkových porostů v Beskydech, Jeseníkách a Oderských vrších. To pocítujeme u našich lokálních zdrojů, protože vykáčené plochy nedokáží srážky zadržet a propouštějí do údolí postupně, jako to uměl les. Vody pak z hor teče buď po srážkách velké množství, kdy je velmi zakalená, nebo naopak velmi málo v období delšího sucha. I s tím si musí naše menší úpravní v horách poradit. Měli bychom si proto také uvědomit, že hodnota, kterou přisuzujeme vodě, také úzce souvisí s hodnotou, kterou přikládáme krajině a péči o ní. A tady je nezbytné konstatovat, že v současnosti neseme často dědictví neodpovědného hospodaření v minulosti, které budeme muset řešit, abychom vodní režim v krajině stabilizovali a nastavili udržitelně. Jsme rádi, že se řada projektů v této oblasti již realizuje a další se připravují,“ vysvětluje Pšenička.*

V lokalitách zásobovaných SmVaK Ostrava nebylo ani v období uplynulých suchých let nutné díky technické koncepci centrálního výrobního a distribučního systému pro výrobu pitné vody v regionu – Ostravského oblastního vodovodu - řešit zásadnější problémy se zásobováním jako v jiných částech země, kde bylo nutné masivně zavážet vodojemy cisternami. Přesto je zřejmé, že citlivější jsou na klimatickou změnu lokality závislé na lokálních zdrojích podzemní nebo povrchové vody. Situaci lokálních zdrojů společnost monitoruje i v ostatních částech regionu a průběžně připravuje a realizuje koncepční řešení, kde by bylo možné tyto lokality připojit na páteřní systém tak, aby to bylo technicky proveditelné a dávalo to ekonomický smysl.

PRÁVO

Pšenička: Během pandemie je voda v první linii

Deník Právo přinesl během oslav Světové dne vody rozhovor s generálním ředitelem SmVaK Ostrava Anatolem Pšeničkou. Přinášíme ho v plném znění.

Letošní téma oslav se nese v duchu motta, co pro nás znamená voda. Jaký dopad má podle vás na tuto skutečnost epidemie onemocnění COVID-19?

Museli jsme se vypořádat s naprosto novou situací, která změnila zažité pořádky. Nezbytná opatření se podařilo implementovat bez toho, že by měla jakýkoliv negativní dopad na dodávky kvalitní pitné vody pro více než milion lidí Moravskoslezského a Olomouckého kraje a odvádění a čištění vody odpadní pro půl milionu lidí. Za to si zaslouží poděkování a respekt všichni moji kolegové.

Cíl všech opatření byl jednoznačný. Minimalizovat pro zaměstnance, zákazníky, dodavatele, obchodní partnery možnost rizika nákazy onemocněním COVID-19 a zajistit plnění všech našich úkolů ke spokojenosti odběratelů.

Bylo tedy nutné přijímat přísnější opatření než v jiných společnostech?

Nechci srovnávat, ale mohu říct toto. S ohledem na charakter činnosti jsou naše opatření od počátku pandemie přísnější než ta centrálně vyhlášená vládou. Pro všechny hlavní oblasti máme připraveny pandemické plány. Bez bezproblémových dodávek pitné vody a odvádění nebo čištění vody odpadní by lékaři, bezpečnostní složky a další lidé, kteří v první linii bojují o zdraví a životy našich spoluobčanů, nemohli fungovat. To říkám s velkým respektem a úctou k jejich práci.

Vodaři nejsou viditelnými hrdiny jako ti výše zmiňovaní, přesto je jejich role neméně významná. A ne-li vodaři, pak voda místo v první linii rozhodně pozici zaujímá. Bez ní bychom neměli nejmenší šanci situaci zvládnout. A často si tuto skutečnost bohužel neuvědomuje jak společnost, tak její reprezentanti. Vodárenské společnosti se musely spolehnout samy na sebe a obstály v tom se ctí. Na to jsem hrdý.

Studujte vodárenství na VŠB-TU Ostrava

Katedra Environmentálního inženýrství Hornicko-geologické fakulty Vysoké školy báňské Ostrava nabízí jako jediná v České republice možnost prezenčního i kombinovaného studia v bakalářském programu Voda – strategická surovina a magisterském Technologie a hospodaření s vodou.

V bakalářském studijním oboru jsou se studenty probírány fyzikálně chemické a chemické procesy používané při úpravě vody na vodu pitnou, technologické procesy, hygienická zabezpečení, čištění odpadních vod a zpracování kalů.

Studenti jsou rovněž seznámeni se základy vodního hospodářství, projektování vodohospodářských zařízení, hydrologie a klimatologie, technologie zpracování odpadních vod a revitalizace vodních toků. Teoretická a praktická výuka v laboratořích je doplněna mnoha exkurzemi a terénními cvičeními. Studenti Katedry environmentálního inženýrství, která má téměř třicetiletou tradici, také úspěšně reprezentují fakultu a univerzitu na domácích i zahraničních konferencích a soutěžích.

Pro přijetí ke studiu není nutné absolvovat přijímací zkoušky a není

požadována praxe. Absolventi splňují požadavky pro širokou škálu činností jak v oboru vodovodů a kanalizací, podnicích povodí nebo v příbuzných průmyslových odvětvích a státní správě. Studium připravuje absolventy k výkonu regulovaného povolání odborný zástupce provozovatele vodovodů a kanalizací dle zákona o vodovodech a kanalizacích.

Obory lze studovat také v denní formě, což může být zajímavá informace pro děti našich zaměstnanců. Absolventi inženýrského studia mohou pokračovat také v doktorském studiu. Veškeré potřebné informace najdete na internetových stránkách www.hgf.vsb.cz

ÚV Klokočůvek prochází komplexní modernizací

Rekonstrukce zvýší spolehlivost technologické části úpravy. Objekt dostane tvář odpovídající novému vizuálnímu stylu vodárenských objektů SmVaK Ostrava.

Za jedenáct a půl milionů bude v letošním roce modernizována a opravena stavební i technologická část úpravy vody v Klokočůvku v Oderských vrších, která zásobuje pitnou vodou Klokočůvek, Luboměř a Spálov. V nevyhovujícím stavu je například zařízení pro čerpání pitné vody do vodojemu ve Spálově na náhorní plošině nad údolím Odry. Na hranici životnosti jsou také stavební prvky objektu stejně jako technologické zařízení. Stavba byla zahájena v dubnu, hotovo bude do konce roku.

Zdrojem surové vody je studna v areálu úpravy, z níž je voda čerpána do dvou akumulací, odkud je po úpravě čerpána do spotřebiště v Klokočůvku a vodojemu ve Spálově s dalším přečerpáváním do věžového vodojemu, odkud směřuje do obce a také přilehlé Luboměře. Roční produkce činí zhruba 90 tisíc kubiků pitné vody.

Komplexní rekonstrukce provozu

„Stavební část úpravy vody vykazuje defekty a v nevyhovujícím stavu jsou také konstrukce klíčových částí provozu. Například plastová vystýlka čtyř akumuláčních nádrží je především na dně zdeformována. Komplikovaný je například přístup k potrubím a armaturám v armaturní komoře i u akumuláčních nádrží, který je nevyhovující také z hlediska současných požadavků kladených na bezpečnost práce. Problematický je také stav střechy budovy kvůli špatnému stavu hydroizolace a v minulosti nevhodně provedené dilataci mezi objekty,“ popisuje problematiku prvky ve stavební části ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Opotřebovaná jsou také technologická zařízení úpravy. Potrubní rozvody a armatury jsou zkorodované a netěsné, opotřebovaná jsou také provozní měřidla (vodoměry). Modernizaci vyžaduje také telemetrie a elektroinstalace ve stavební i technologické části.

„Stávající akumulace budou rekonstruovány do podoby dvou nádrží o objemu 17 a 30 metrů krychlových. Nové nádrže budou vestavěny do stávající železobetonové konstrukce a budou provedeny v nerezové s vyvložkováním. S úpravami nádrží jsou spojeny opravy vnitřních povrchů v prostorech akumulací, výměny zámečnických prvků, rekonstrukce odvětrávání a další prvky. Bude vyměněno také zařízení strojovny. Stavební úpravy budou provedeny ve všech částech objektu,“ vysvětluje Komínek.

Zvýšení spolehlivosti

Komplexní modernizací projde také venkovní část úpravy vody, která bude provedena v souladu s konceptem nového jednotného vizuálního stylu rekonstruovaných vodárenských objektů společnosti SmVaK Ostrava. Objekt dostane novou fasádu, zateplení a střechu, vyměněna bude vstupní brána a před areálem bude umístěn totém se základními informacemi o objektu a jeho významu pro vodárenský systém v regionu.

„Co se týká strojně-technologické části rekonstrukce, budou vyměněny všechny potrubní rozvody, které budou nově nerezové. Vyměněny budou také potrubní rozvody čerpadel včetně nových armatur a vodoměrů. V armaturní chodbě u akumuláčních nádrží bude také provedena výměna potrubních rozvodů a jejich napojení na stávající AT stanici,“ popisuje Komínek.

V nevyhovujícím technickém stavu je zařízení pro čerpání pitné vody do věžového vodojemu ve Spálově na náhorní plošině Oderských vrchů. Proto bude technologické zařízení včetně čerpadel vyměněno.

Během stavby bude vyměněna telemetrická stanice včetně čidel a kabeláže. Nová telemetrie splňuje parametry pro moderní vodárenské zařízení svého typu se zobrazováním provozních stavů nebo jednoduchých způsobů ovládaní.

Kompletně bude rekonstruována elektroinstalace v budově včetně nových světelných těles.

Modernizace v Jakubčovicích

Například v sousedních Jakubčovicích nad Odrou bude letos zahájen další významný investiční projekt. Náklady na rekonstrukci zdejší odkyselovací stanice dosáhnou celkem 13 milionů korun. Důvodem pro investici je snižující se účinnost odkyselovací technologie (filtrační náplně) ve třech otevřených filtrech. V důsledku toho pH pitné vody postupně klesá, což vede mimo jiné k uvolňování inkrustů v potrubí. Zároveň bude kvůli nevyhovujícímu technickému stavu sanována akumulace pitné vody v lokalitě a armaturní komora.

Úprava vody před zahájením modernizace.

Historický vodojem v Kopřivnici – Mniší prošel komplexní rekonstrukcí

Vodojem před zahájením modernizace.

Zhruba 12 milionů korun stála modernizace vodojemu zásobujícího vodou z podzemního zdroje Kazničov na hranici Hukvaldské obory místní části Mniší a Vlčovice.

Na jaře loňského roku byla zahájena stavba, která zahrnovala komplexní modernizaci jak vnější části objektu z pálených cihel, tak vnitřní části akumulčních nádrží a nezbytné technologie včetně zabezpečení objektu a areálu. Historický vodojem pochází z roku 1910 a nachází se ve svažitém terénu s omezenou přístupností dopravní a stavební techniky několik desítek metrů od podzemního zdroje vody na hranici Hukvaldské obory pod vrcholem Kazničova. Tyto skutečnosti měly vliv na náročnost stavby a výsledné technické řešení, kdy místo zvažované sanace původních akumulčních komor došlo ke zbourání jejich převážné části a vybudování nových včetně nového vystrojení.

V průběhu následujících týdnů proběhnou nezbytné terénní úpravy v areálu, aby lokalita odpovídajícím způsobem zapadala do podbeskydské krajiny.

Komplexní sanace akumulací

Každá ze dvou komor má nově kapacitu 125 metrů krychlových. „Akumulační komory vodojemu byly po letech fungování značně opotřebené. Vyzdívkou stěn a stropu z pálených cihel v akumulčních komorách vodojemu vykazovala na mnoha místech defekty - nesoudržnost a odpadávající cihelné vyzdívkou. Potrubní rozvody v armaturní komoře vodojemu byly již také v technicky nevyhovujícím stavu a vzhledem k průměrným odběrům předimenzované. Proto bylo nezbytné přistoupit ke komplexní sanaci objektu a souvisejících technologií,“ vysvětluje ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek. V průběhu rekonstrukce došlo k vybetonování nových železobetonových akumulčních nádrží do původní zděné konstrukce. Zastropení nádrží je nově provedeno železobetonovou deskou. V objektu byla provedena výměna potrubních rozvodů včetně armatur, bude instalováno měření průtoků vody a měření obsahu chloru ve vodě. Po konci stavby nyní přicházejí na řadu úpravy okolních ploch včetně výměny oplocení areálu.

„Vstupní objekt byl zachován s provedením sanace a konzervace stávajícího režného zdiva. Vnější fasáda nebyla zateplována, vnější hydroizolač-

ní vrstvu nových nádrží tvoří membrána EPDM přitížena násypem. Vnitřní železobetonové povrchy akumulací jsou nově doplněny systémem cementové stěrky s atestem pro trvalý kontakt s pitnou vodou. Potrubní rozvody a zámečnické výrobky v akumulaci jsou provedeny z nerez,“ vysvětluje Komínek.

Zajištění zásobování při stavbě

V průběhu stavby byla provedena rekonstrukce odvětrávacího systému vodojemů, rekonstrukce uzemnění bleskosvodné soustavy akumulčních komor, rekonstrukce odvodňovacího systému a přeložka části přívodního potrubí po odbočce k hlavnímu řadu.

Alternativním zdrojem vody pro zásobování Mniší a Vlčovic v průběhu rekonstrukce vodojemu byl přivaděč Ostravského oblastního vodovodu s profilem 500 milimetrů s přívodním řadem s profilem 125 milimetrů s napojením v Kopřivnici - Lubině. Tato voda zdrojově pochází z údolní nádrže Šance a je upravována v Úpravě vody Nová Ves u Frýdlantu nad Ostravicí.

Současně byl v provozu také zdroj v Kazničově, z něhož byla pitná voda distribuována s využitím mobilní desetikubíkové akumulace, která bývá pro podobné rekonstrukce standardně používána.

Významné investice v Novém Jičíně

Se startem stavební sezóny začala na přelomu března a dubna modernizace vodovodní sítě v ulici Gen. Hlaďo, navazovat budou rekonstrukce vodovodu a kanalizace v ulici K Nemocnici.

V místě křížení ulic Gen. Hlaďo, 28. října a K Nemocnici město připravuje výstavbu kruhového objezdu. Tato plánovaná investice vyvolala také modernizaci vodárenské infrastruktury v této části Nového Jičína, která si celkem vyžádá 17,5 milionu korun. První stavba přímo v místě budoucí kruhové křižovatky byla zahájena, další budou navazovat.

Nový kruhový objezd

Jednotlivé části vodovodní sítě v místě křížení tří zmiňovaných ulic jsou uloženy přímo pod středem plánované kruhové křižovatky. Také s ohledem na jejich stáří bude v lokalitě vyměněno celkem 156 metrů litinového vodovodního potrubí za potrubí z tvárné litiny.

„Také s ohledem na to, že by plánovaná stavba mohla mít vzhledem k jejich stáří negativní dopad na jejich technický stav, dojde k vymístění sítí. Vodovodní řad bude položen otevřeným výkopem, přepojeny budou také tři plastové vodovodní přípojky a vyměněna jedna kovová přípojka. Stavba byla zahájena v březnu, celkové náklady přesáhnou 3,5 milionu korun,“ vysvětluje vedoucí investic SmVaK Ostrava Dalibor Jurčák.

Infrastruktura K Nemocnici

Následně se v květnu práce přesunou do vedlejší ulice K Nemocnici, kde bude za šest milionů korun modernizován vodovod a za osm milionů kanalizační stoka a navazující infrastruktura. Obě stavby na sebe navazují, protože jsou sítě uloženy navzájem v těsné blízkosti.

„Během stavby bude provedena výměna litinového vodovodního řadu za potrubí z tvárné litiny v délce 219 metrů. Nové potrubí bude položeno otevřeným výkopem. Součástí stavby bude připojení 20 plastových přípojek na nové potrubí a výměna pěti kovových přípojek. Stavět se začne v květnu tak, aby na stavbu mohla navázat rekonstrukce kanalizační stoky, která proběhne v létě,“ popisuje Jurčák.

Důvodem rekonstrukce kanalizační stoky v ulici K Nemocnici je nevyhovující technický stav stávajícího zděného kamenného profilu stoky v délce 163 metrů a současně rekonstrukce povrchu místní komunikace plánovaná městem. Stoka je v nevyhovujícím technickém stavu. Náklady přesáhnou osm milionů korun. Kanalizační stoka bude s ohledem na stávající umístění sloupů a kabelů veřejného osvětlení uložena v nové trase.

Jarní kolo sdílených vývozů žump a septiků

Po úspěšném jarním i podzimním kole v loňském roce odstartovalo na konci dubna v Moravskoslezském kraji další kolo koordinovaných vývozů žump a septiků z domácností, které nejsou napojeny na veřejnou kanalizaci a čistírnu odpadních vod.

SmVaK Ostrava rozdělily oblast své působnosti do dvanácti tras, na které budou ve vybraných dnech přiděleny kanalizační vozy zajišťující vývozy žump a septiků. V případě, že to bude technicky možné, se lidé mohou domluvit (například v rodině, sousedící domy v ulici...) a díky sdíleným vývozům ušetřit peníze. Odstartovalo se 27. dubna na Frýdecko-Místecku, Novojičínku a Karvinsku, poslední trasa přišla na řadu 6. května v části Opavska a na Českotěšínsku.

Odpadní vody z domácností, které nejsou napojeny na kanalizaci pro veřejnou potřebu, je nezbytné likvidovat odpovědně k životnímu prostředí a také s dodržáním všech pravidel, která udává přísná legislativa. Veřejné instituce navíc deklarují zvýšenou přísnost při kontrole jejího dodržování. SmVaK Ostrava pro jaro opět připravily flexibilní systém, jak efektivně, pohodlně a za odpovídající cenu pomoci lidem, jejichž nemovitosti nejsou napojeny na kanalizaci pro veřejnou potřebu.

„Systém jsme navíc připravili tak, že v případě, kdy se lidé – například sousedé - v některé z obcí domluví, že mají o vývoz žump nebo septiků

zájem, ušetří za dopravu, jejíž náklady budou navzájem sdíleny. Chceme mít dlouhodobě připravený systém, jak lidem pohodlně a za odpovídající cenu pomoci v případě, že jejich nemovitosti nejsou napojeny na kanalizaci. Samozřejmě, vývozy žump a septiků jsou součástí naší každodenní práce i v jiných částech roku,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Jak likvidovat odpadní vody?

Mezi lidmi stále panují nejasnosti týkající se toho, jaké požadavky klade na fyzické i právnické osoby zákon v oblasti zneškodňování a likvidace odpadních vod. Danou problematiku řeší tzv. vodní zákon, který ukládá všem majitelům povinnost zajistit zneškodňování produkovaných odpadních vod v souladu s podmínkami vydanými příslušným vodoprávním úřadem a platnou legislativou.

Řada lidí se stále v souladu s legislativou nechová a riskuje vysoký finanční postih. Nejhorším, ale bohužel stále poměrně rozšířeným, způsobem likvidace odpadních vod je jejich přímé vypouštění do povrchových či podzemních vod. Jde o jednoznačné porušení příslušného zákona.

Riziku sankce se vystavují také lidé, kteří likvidují odpadní vody tak, že vyvezou žumpu nebo septik na pole, zahradu, do lesa, nebo dokonce přímo do vodního toku. Jde o přestupek, který může být penalizován ze strany příslušného vodoprávního úřadu, nebo České inspekce životního prostředí.

Vodojem nad Frýdkem prošel modernizací

Pět a půl milionu korun stála komplexní sanace vodojemu, který zároveň získal podobu odpovídající novému konceptu modernizovaných staveb ve vodárenském systému SmVaK Ostrava.

Dvoukomorový systém s celkovou kapacitou 10 000 metrů krychlových pitné vody, která sem směřuje standardně z Úpravny vody Nová Ves a zdrojově pochází z údolní nádrže Šance, prošel jak rekonstrukcí stavební části, tak elektroinstalace a zabezpečení, aby plně odpovídal nejmodernějším vodárenským trendům. SmVaK Ostrava zde zároveň implementovaly nový koncept jednotného vzhledu modernizovaných vodojemů, který připravila vodárenská společnost spolu s ateliérem KOHL ARCHITEKTI, a poprvé ho uvedla v život v loňském roce na Vítkovsku v Nových Těchanovicích.

Stavební i elektročást

Vodojem a jeho technologické zařízení byly v nevyhovujícím technickém stavu. Stavební části vykazovaly řadu defektů, elektroinstalace neodpovídala současným požadavkům na tento typ zařízení kladeným. Ocelové součásti stavby vykazovaly vlivem náročného prostředí po letech spolehlivého fungování značnou korozi.

V neodpovídajícím stavu byla také vnitřní elektroinstalace s kabely na ocelových roštích vykazujících korozi. Rozvaděč v místnosti obsluhy po desítkách let provozu již neodpovídal z hlediska obsluhy, revize a údržby současným požadavkům a nejmodernějším parametrům.

„Byla provedena komplexní oprava vnitřních prostor vodojemu týkající se veškerých povrchů stěn, podlah, stropních konstrukcí, zámečnických prvků, dveří nebo odpadního potrubí. Ty v průběhu času degradovaly v důsledku náročného prostředí se zvýšenou vlhkostí zejména v prostorách vstupu do akumulací. Bylo instalováno také nové zařízení pro odvětrávání prostor u vstupů do akumulací,“ popisuje ředitel Ostravského oblastního vodovodu Jiří Komínek.

Nový kabát

Vnější tvář frýdeckého vodojemu nyní reflektuje nový koncept, na kterém vodárenská společnost v uplynulém období pracovala s architekty. Cílem je postupně sjednotit podobu typově podobných objek-

tů provozovaných SmVaK Ostrava a přirozeně objekt zakomponovat do krajiny.

„Na novém konceptu jsme pracovali intenzivně řadu měsíců, než jsme sladili technické a funkční parametry s těmi vizuálními. Naším cílem je, aby byly modernizované objekty odpovídajícím způsobem vhodně zakomponovány do okolní krajiny. Proto jsme se například rozhodli na fasádu využít popínavou rostlinu – Zimolez Henryův – která objekt ozelení a přiblíží ho přírodě bližší podobě. Volili jsme také odpovídající materiály a jejich barevné provedení. Cestou přírodě blízké unifkace vzhledu našich objektů chceme pokračovat u všech rekonstruovaných nebo nových objektů, kde to bude technicky a funkčně možné a bude to dávat smysl s ohledem na místo, kde daná budova stojí. Celkový výsledek budeme vždy mocí vyhodnotit poté, až se příroda zazeleneje,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Byla provedena výměna oken a zámečnických nebo klempířských prvků. Nová je také skladba střešního pláště včetně zděných atik. Fasáda byla zateplena. Byly provedeny úpravy zpevněné plochy před akumulacími komorami stejně jako odvodnění a okapového chodníku.

Elektroinstalace prošla komplexní rekonstrukcí zahrnující výměnu světelné i zásuvkové instalace, rozvaděčů a rozvodů stejně jako silnoproudé elektrotechniky. Byla vybudována nová skříň elektrorozvaděče na hranici pozemku. Výměnou prošla také telemetrie a bleskosvod s uzemněním.

Frýdek-Místek je z hlediska zásobování pitnou vodou součástí skupinového vodovodu Frýdek – Místek – Sviadnov – Staré Město. Z pohledu nadřazené distribuční soustavy Ostravského oblastního vodovodu je spotřebiště zdrojově napojeno na údolní nádrž Šance vybudované na řece Ostravici. Voda je upravována v Úpravně vody Nová Ves. Odtud je dodávána přivaděči Nová Ves – Baška – Nové Dvory do vodojemů ve Frýdku a přivaděčem Nová Ves – Baška – Chlebovice do vodojemu v Zelinkovicích. Akumulaci tedy zajišťují vodojemy Zelinkovice (pro Místek) a pro Frýdek zemní (právě rekonstruovaný) vodojem Frýdek a věžový vodojem Frýdek, které se nachází na Bruzovské ulici při výjezdu z města na Sedliště.

Peřeje a Petr Bezruč - Vítání jara u Ostravice

Necelý kilometr pod centrem podbeskydské obce Ostravice narazíme na toku stejnojmenné řeky na přírodní památku Koryto Ostravice. Voda si zde divoce proráží cestu mezi skalními výchozy a přepadá přes mohutné prahy. Peřeje jsou skvělým místem pro návštěvu obzvláště v současném ročním období, kdy jim zvýšený objem vody v korytě přidává na dramatičnosti.

Lokalita je dobře přístupná z obou stran řeky, protože se v její blízkosti nachází most přes řeku vedoucí ke srubu Petra Bezruče. V něm je umístěna stálá expozice s názvem Krajem Petra Bezruče přibližující prostředí letního příbytku známého básníka, ale také celého rázovitého regionu, z něhož autor ve svých verších čerpal. Expozice je otevřena od května do října od devíti do jedenácti hodin ráno.

Peřeje jsou významnou geologickou lokalitou, kdy se na povrchu ukazuje tektonický styk dvou rozdílných souvrství. K místu můžete vyrazit pěšky z Ostravice, nebo po modré turistické značce z blízké železniční zastávky. Vede k ní také cyklostezka Ostrava – Frýdek-Místek – Beskydy.

K zatopenému lávovému lomu u Nového Jičína

Kdo vystoupá z Nového Jičína kolem areálu Skalky na vrchol Svinec, nebo na něj dojde z opačné strany od Starého Jičína po žluté turistické značce, otevře se před ním při dobré viditelnosti úžasné panorama Beskyd, ale také Poodří, Oderských vrchů a vzdálených Jeseníků na západě. Za Svince vede cesta dolů do malebné obce Kojetín a také Straníku. Právě zde je možné vedle silničky narazit na bývalý pikritový lom. Ten je v současnosti zatopený vodou. Ve stěnách jsou patrné odkryté horizontální žíly. Hladina vodní plochy je pokryta žabincem a na první pohled nepůsobí nijak romanticky. Nicméně v jezírku žije několik druhů chráněných obojživelníků.

Pikrity – olivnické těšínity – se používaly ve stavebnictví. A v místech, kde se setkaly s vyvřelinami, došlo k jejich tepelné přeměně. Vyvřelé horniny tohoto typu je možné sledovat – podle místní informační tabule – ve zhruba desetikilometrovém pásmu od Hranic přes Frýdek-Místek – Český Těšín až k polskému Bialsko-Biala.

Ostatně výlevy pikritové lávy – mandlovce – je možné pozorovat na místě bývalého lomu nad zmiňovanou obcí Kojetín. Těžba zde byla ukončena ve 20. letech minulého století. Výchozy mandlovce – kdy malé kousky minerálů vyplnily bubliny vznikající ve žhavé lávě – jsou od roku 1997 chráněnou lokalitou.

Výchozy těšínitu jsou viditelné také kousek od lomu ve Straníku. Vulkanická hornina zde má polštářový tvar – odkud vychází název pří-

rodní památky Polštářové lávy ve Straníku. Nad skalním útvarem je vybudována Kaple Panny Marie.

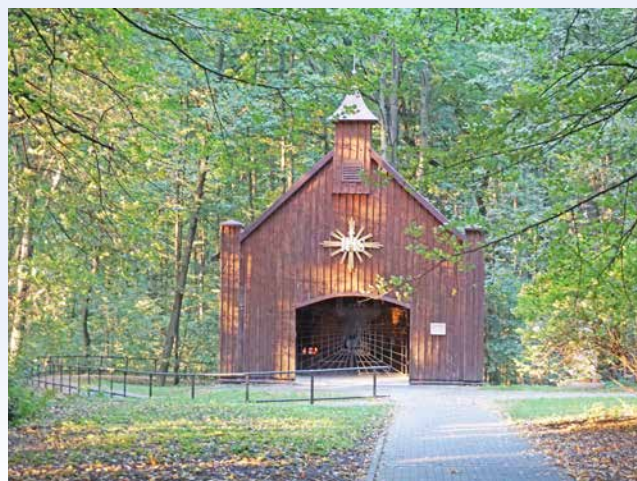
Kouzelný pramen nad Frýdkem-Místkem

V lese mezi Frýdkem-Místkem a jeho částí Lískovec narazíte na kouzelné místo s neopakovatelnou atmosférou. Poblíž kaple Povýšení svatého Kříže najdete v lesíku s názvem Hájek stejnojmennou studánku. Kvalita vody je pravidelně monitorována a výsledky jsou pro obyvatele města natolik důležité, že jsou prezentovány i na internetových stránkách Frýdku-Místku a v místních médiích.

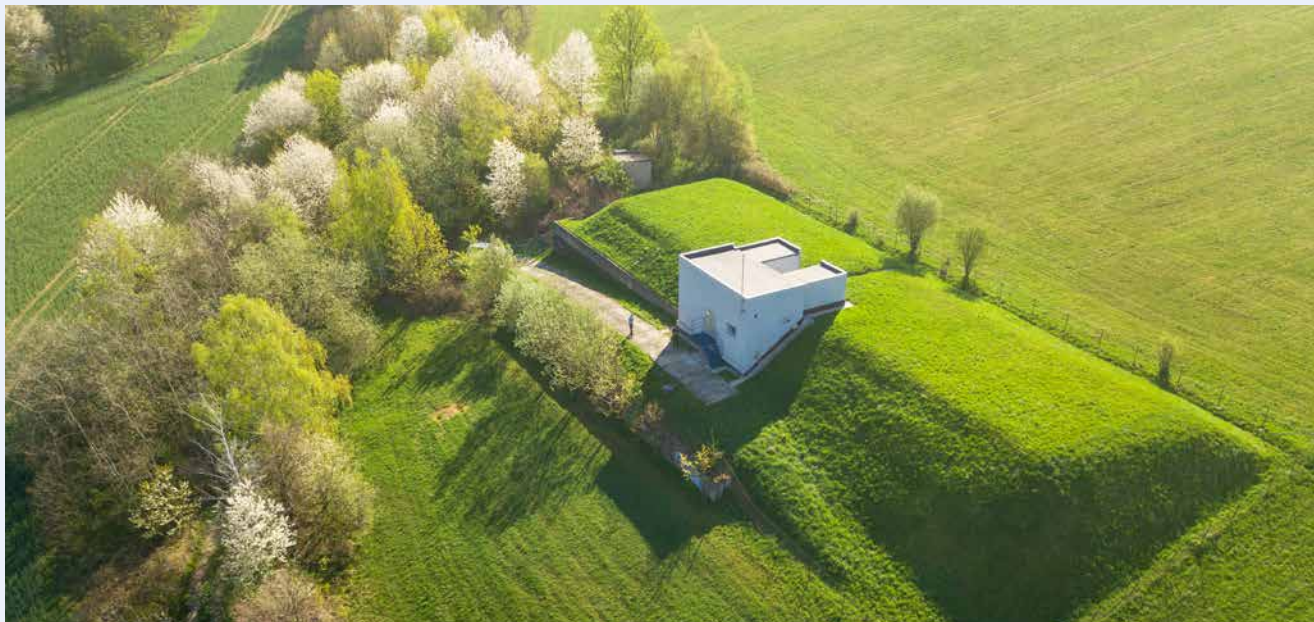
Aby také ne. Historie místa je dlouhá, zajímavá a tajemná. A voda ve studánce je – jak jinak – zázračná a svatá. K prameni historicky směřovali poutníci, kteří se účastnili procesí k Panně Marii Frýdecké. Věřili, že voda má zázračnou moc a nosili ji domů jako dárek z pouti.

Kříž u pramene byl vybudován lesníkem Michalem Hirschheimerem již v roce 1786. Dřevěná kaple byla postavena o několik desítek let později v roce 1834. V roce 1840 byla pro pramen zřízena kamenná studna.

Celé místo je v současnosti opravené a udržované. Areál dostal novou tvář v podobě upravené studny, altánku, posezení na lavičkách nebo schodů až k prameni. Kaple, studánka i okolní listnatý les jsou oblíbeným místem pro obyvatele města. A není se čemu divit, atmosféra je zde vsutku – kouzelná. Proto neváhejte a projděte se po vyšlapaných pěšinkách okolím studánky.

Do provozů SmVaK Ostrava dorazilo jaro

Vodojem Hradec - Každá ze dvou komor zemního komplexu akumulací u Hradce nad Moravicí na Opavsku má kapacitu 1000 metrů krychlových pitné vody. Je součástí systému Kružberského skupinového vodovodu. Voda odsud směřuje přes Opavsko do vodojemů v Ostravě – Krásném Poli a například také dále až do Karviné.

Vodojemy Jaselská – Historické vodojemy a čerpací stanice jsou umístěny v blízkosti nejstaršího vodního zdroje Opava – Jaktář. Ten zásobuje část Opavy a přilehlých obcí.

Čistírna odpadních vod Frýdlant nad Ostravicí - Byla vybudována v roce 1968, významnou rekonstrukcí prošla v roce 2005. Je projektována pro vyčištění odpadní vody pro 15 000 ekvivalentních obyvatel. Ročně dokáže vyčistit až 1,45 milionu metrů krychlových odpadní vody.

Úprava vody Podhradí - Největší úprava vody společnosti SmVaK Ostrava s kapacitou 2 700 litrů za sekundu zásobující Kružberský skupinový vodovod, tedy západní a severní část Ostravského oblastního vodovodu. Byla uvedena do provozu v roce 1958 a zpracovává surovou vodu z kaskády údolních nádrží Slezská Harta a Kružberk.

Soustava rybníků sevřená Oderskými vrchy

Zajímavá rybníkářská lokalita leží poblíž sjezdu 321 z dálnice 47 u města Odry – vstupní brány do Oderských vrchů. U prvního města, které se na toku stejnojmenné řeky nachází. Jak se ostatně samo prezentuje na tabuli, kterou návštěvníci spatří při odjezdu, nebo výjezdu. Odra ostatně protéká pár metrů od soustavy několika rybníků. Největší z nich nese název Emauzský (Podle biblické obce, kam Ježíš po svém zmrtvýchvstání přišel a lámal dvěma svým učedníkům chléb, ale také blízké osady Emauzy), první při cestě od dálnice narazíte na malý rybník Cíp, následuje Vraženský rybník s názvem podle blízké obce, nejbliže k Odrám leží Trněný a Trávný rybník.

Rybníky jsou sevřené stejně jako vedlejší silnice a železniční trať v údolí mezi dvěma prudkými svahy. Na jedné straně leží na náhorní plošině obec Pohoř s nově vybudovanou rozhlednou, která nabízí při dobré viditelnosti skvělé výhledy na masiv Beskyd. Na druhé straně blíže rybníkům se zvedají svahy Přírodního parku Oderské vrchy nad Odrami s osadami Veselí a Dobešov.

Kolem Trněného rybníku vede naučná stezka Stříbrný chodník, procházka je ale možná i mezi Trněným a Trávným rybníkem, nebo Emauzským a Trávným rybníkem. Podél rybníků vede také cyklostezka.

Rozlehlé vodní plochy jsou rájem vodních ptáků. Místo je romantické ale v každém ročním období. Platí to i pro konec ledna, jak je vidět na snímku, napadne na rybníky sníh, od něhož se skrze mraky odráží paprsky slunce.

Proti proudu Červíku beskydskými bučinami

Potok Červík, který tvoří jeden z přítoků největšího vodního díla v Beskydech, údolní nádrže Šance, nás bude provázet při cestě z nového centra Starých Hamrů do hlubokých horských lesů. Nový střed obce v osadě Samčanka vznikl právě v důsledku budování přehrady v šedesátých letech minulého století, která původní centrum zatopila. Obec s více než pěti sty trvale bydlícími obyvateli se skládá z 55 osad na katastru 85 kilometrů čtverečních.

Žlutá turistická značka vede na začátku kolem čistírny odpadních vod proti proudu Červíku. Hned naproti čistírně je vybudován zajímavý splav. Zhruba po dvou kilometrech dorazíme k úpravě vody, která ošetřenou vodou z Červíku zásobuje níže ležící části obce. Od úpravy směřuje turistická cesta příkřeji do kopce a mimo lesní silničku. V některých místech půjdeme podle stavu vody přímo korytem potůčku, budeme překonávat popadané a tlející stromy stejně jako mohutné balvany. Je třeba být vzhledem k vlhkosti opatrný, riziko uklouznutí je poměrně velké. Mírně náročnější stoupání do kopce bohatě vynahradí kouzelný pocit poklidné plynoucího času v beskydském bukovém pralesi a křišťálově čistá voda horského potůčku, která si dere cestu úzkým a strmým údolím přes kameny. Na příliš turistů tu nenarazíte. Jde o výlet pro milovníky klidu. Cestu není možné absol-

vovat s kočárkem, kolo bude nutné poměrně velkou část cesty korytem přenášet. Budeme pokračovat nad pramen Červíku a dojdeme na rozcestí Kladnatá. Kolem něj se nachází několik studánek.

Odsud budeme pokračovat tři a půl kilometru až k nově zrekonstruovanému Hotelu Martiňák. Při cestě se nám otevřou působivé výhledy na masiv Smrku a dále v pozadí také Lysé hory a Travného. Z Martiňáku je pak krásný výhled na hřeben Vsetínských Beskyd. Od hotelu je možné pokračovat po červené turistické znače směrem na turisticky vyhledávaný hřeben Radhoště a Pusteven.

Údolím Stolovce z Kněhyně do Kunčic

Národní přírodní rezervace Čertův mlýn – Kněhyně patří k vůbec nejpřísněji chráněným lokalitám v Beskydech vůbec. Na vrchol Kněhyně je přístup zakázán především proto, že jde o místo, kde žije vzácný tetřev hlušec, vyskytuje se zde také rys nebo vlk. Při cestě podél přírodní rezervace po červené turistické znače dorazíme na rozcestí pod Malou Stolovou. Kousek od něj přijdeme ke staré lesnické arcibiskupské chatě pojmenované podle arcibiskupa Leopolda Leopolda. Pár desítek metrů od chaty je stejnojmenná studánka s poměrně vydatným pramenem. Zde začíná svou pouť prudkým údolím voda v potoku Stolovec. Ten se potom v Čeladné kousek od památníku učitele a básníka Josefa Kaluse nazývaného také valašským slavíkem vlévá do Čeladenky.

Žlutá turistická značka vede prudce dolů přímo nad potokem až do Kunčic pod Ondřejníkem. I během letošního suchého a teplého května si udržel pramen svou vydatnost.

Akce Krysař: Jaro odstartovalo plošnou deratizaci

SmVaK Ostrava plošnou deratizací zabezpečují 1872 kilometrů provozované kanalizační sítě a související infrastruktury proti nekontrolovatelnému množení potkanů.

Více než 3,5 tuny různých typů návnad pro potkany poputuje letos na jaře do kanalizačních sítí, čištění odpadních vod a související infrastruktury v obcích a městech, kde zajišťují odvádění a čištění odpadních vod SmVaK Ostrava. Stejně jako každý rok odstartovala na jaře plošná deratizace, jejímž cílem je udržet počet potkanů v síti na stabilizované úrovni. Deratizace byla zahájena na začátku dubna, probíhat bude až do začátku letních prázdnin.

V případě potřeby každoročně na podzim následuje tak zvaná ohnisková deratizace, která řeší především problematická místa. Ta obvykle začíná po konci letních prázdnin a probíhá do konce října. V případě, že se v některé lokalitě objeví problémy s větším množstvím potkanů, je situace vždy řešena operativním zásahem.

Odpovědně se zbytky potravin

Potkani využívají kanalizaci jako silniční a dálniční síť, jejímž prostřednictvím se mohou přesouvat do míst nabízejících dostatek potravin. Proto je jejich výskyt vyšší v místech, kde jim lidé svým neodpovědným chováním spočívajícím ve vyhazování zbytků potravin do veřejného

prostoru nebo okolí kontejnerů a popelnic připravují komfortní přístup k jídlu. Velmi často jde o sídliště a bytové komplexy.

Například na Frýdecko-Místecku bude do kanalizační infrastruktury vloženo 8 000 kusů nástrah, na Českotěšínsku jde o téměř 5 000 nástrah, na Karvinsku a Havířovsku se jedná celkem o téměř 14 000 nástrah. Ty jsou rozmístovány plošně, ale také cíleně do míst, kde byl zaznamenán zvýšený výskyt hlodavců. Úbytky nástrah jsou kontrolovány a v případě, že je to potřeba, tak jsou průběžně doplňovány, aby byla zvýšena efektivita celého procesu. Používány jsou různé typy výrobků. Například extrudovaná kostka Protect, sáčkový Brocum G, Hubex nebo Ratkill vlox.

Nutná koordinace

Specifické bývají s ohledem na místní poměry také způsoby osazování nástrah do kanalizační sítě. U splaškových kanalizací je nástraha podávána na suchou a vysokou podestu v revizní šachtě, u jednotných kanalizací s vyšším průtokem odpadních vod se nástrahy obvykle věší pomocí drátku nebo papírového provázku na stupadla šachty, případně se jistí na rám poklopu.

„Efektivitu deratizace zvyšuje to, když se ve stejnou dobu připojí se svými prostory a objekty také města a obce, případně průmyslové podniky, v jejichž areálech se potkani pohybují. Jde především o výrobce potravin, restaurace a vývařovny. Důležitá je koordinace aktivit zúčastněných stran. Můžu konstatovat, že s většinou měst a obcí je spolupráce v této oblasti velmi dobrá a naše akce probíhají v koordinaci s nimi. Deratizace pro naši společnost realizují specializované firmy ve spolupráci s našimi zaměstnanci, kteří jim zpřístupňují kanalizační síť,“ říká ředitel kanalizací SmVaK Ostrava Jan Tloka.

Kromě stokové sítě probíhá deratizace v objektech kanalizačních čerpacích stanic a vybraných čistírnách odpadních vod, kde se počet položených návnad řeší individuálně podle velikosti příslušného objektu.

„Velkým problémem zůstává vypouštění odpadních vod se zbytky potravin a přepálených olejů do veřejné kanalizace. Tyto potraviny se stávají ideální potravou pro potkany, kterým se pak výborně daří. Rychle a nekontrolovatelně se následně rozmnožují - jeden pár pak má až několik desítek potomků. Snažíme se o tomto problému veřejnost informovat a vzdělávat už od základních škol, ale situace se v tomto ohledu zásadně nelepší,“ vysvětluje Tloka.

Dva videoklipy jako poděkování vodařům

Dva videoklipy popisující význam vodárenského oboru během covidové pandemie si můžete přehrát na internetu při zadání #vodavprvnilinii do jakéhokoliv vyhledávače.

První z nich vytvořila společnost SmVaK Ostrava a popisuje, že den bez vody by pro každého z nás byl jako zlý sen, aniž si to možná vůbec uvědomujeme. Vzhledem k tomu, že kvalitní pitná voda teče obyvatelům České republiky z kohoutků až na naprosté výjimky sedm dnů v týdnu a dvacet čtyři hodin denně, málokdo vnímá fakt, že to není samozřejmost. Krátký videoklip ukazuje, že od samotného probuzení je náš každý den provázen vodou, kterou potřebujeme pro své rutinní aktivity. V době koronavirové pandemie to platí o to víc, protože bez stabilních dodávek kvalitní pitné vody by nemohl fungovat ani systém, jehož hrdinové už více než rok zachraňují životy těch, kteří onemocněli novým typem koronaviru.

Druhý videoklip vytvořil SOVAK ČR a ukazuje pracovní nasazení zaměstnanců vodárenských společností, kteří i v náročné pandemické

situaci spolehlivě plnili své hlavní úkoly spočívající ve spolehlivých dodávkách kvalitní pitné vody a odvádění a čištění vody odpadní. Ačkoliv se nestali medializovanými hrdiny náročného období, mimo světla kamer pracovali odpovědně tak, aby neohrozili fungování celého systému.

Vodárenské společnosti se musely v době covidové pandemie spolehnout samy na sebe a obstály v tom v naší zemi se ctí. Ačkoliv jejich zaměstnanci nejsou viditelnými hrdiny jako lékaři, záchranáři, zdravotní sestry a další zaměstnanci integrovaného záchraného systému, přesto je jejich role neméně významná a zaslouží si za své nasazení a úsilí poděkování. To je hlavním smyslem obou krátkých videoklipů.

#vodavprvnilinii

Sledujte kvalitu vody ve studni!

Vyhnete se zdravotním komplikacím

Letošní zima opakovaně přinesla vydatnou sněhovou nadílku. Po jarním tání je potřeba zkontrolovat, jakou vodu ze studny pijeme. Její kvalita je citlivá na klimatické podmínky.

Moravskoslezský kraj byl v průběhu letošní zimy opakovaně zasypan slušnou dávkou sněhu, který ležel v Beskydech ještě na začátku května. Ten může kromě komplikací v dopravě přicházejících bezprostředně v momentu, kdy se snese na zem, po roztání způsobit problémy taky těm, kteří místo vodovodu pro veřejnou potřebu využívají jako pitnou vodu tu ze své studny.

Význam laboratorní analýzy

Tání stejně jako například prudké deště a následné povodně vede k přítoku zvýšeného množství vody do lokálních vodních zdrojů. Proto je s koncem zimy a po tání sněhových zásob nezbytná péče o studny a kvalitu vody v nich. Prioritou pro odpovídající péči o kvalitu vody ve studni je předcházení zdravotním komplikacím z nežádoucích látek, které v ní mohou být přítomny. Při posuzování kvality vody ve studni a její nevhodnosti pro konzumaci není odpovědné spoléhat pouze na vlastní smysly. Ty nejsou v řadě případů schopny na rozdíl od laboratorních analýz přítomnost nevhodných látek ve vodě zachytit. Vyplatí se spolehnout se na odborné laboratorní rozborů.

Zhruba 90 % lidí v České republice je zásobováno vodou z veřejných vodovodů. Otočíme kohoutkem a teče prakticky neomezené množství vody v naprosté většině případů ve velmi dobré kvalitě. A to 365 dnů v roce, 7 dnů v týdnu, 24 hodin denně. Tento komfort, který chápeme jako samozřejmost, v řadě zemí světa vůbec samozřejmý není. Česká republika stále žije přes opakované upozorňování na zhoršuj-

cí se situaci během suchých period (například v letech 2015 – 2019) ve valně většině svých oblastí ve vodním blahobytu.

Zbývajících 10 % obyvatel naší země je závislých na vodě z veřejných nebo domovních studní. Další zhruba pětina obyvatelstva používá vodu ze studní na chalupách, chatách o víkendech a na dovolené. Všichni tito lidé by měli odpovědně přistupovat k tomu, aby pravidelně sledovali, jakou vodu z těchto zdrojů pijí, a zda má odpovídající kvalitu s ohledem na lidské zdraví. V současné pandemické situaci, kdy má řada lidí oslabenou imunitu to platí o to víc.

Pozor na možné komplikace

Společnost Vodotech doporučuje na jaře majitelům studní provádět nejen pravidelné čištění a údržbu po zimním období, ale také věnovat pozornost kontrole kvality využívaných zdrojů.

Argument uživatelů, že není potřeba vodu ze zdroje testovat, protože dlouhodobé užívání se obešlo bez jakýchkoliv zdravotních komplikací, a voda má navíc vynikající chuťové vlastnosti, neobstojí.

Především děti a citlivější osoby mohou být postiženy střevními či zažívacími problémy v případě výskytu bakterií fekálního původu. Například ve střevech je bakterie *Escherichia coli* žádoucí a běžnou součástí. Při vypití vody kontaminované tímto mikroorganismem, mohou nastat zdravotní komplikace. A tato rizika jsou vyšší především v obdobích, kdy do studny přitéká více vody z okolí. Tedy právě v obdobích blížícího se jara, nebo vydatných přívalových srážek.

Pravidelnost monitoringu

Při prvním rozboru zdroje je vhodné analyzovat více ukazatelů tak, aby bylo možné dosáhnout uceleného přehledu o jeho kvalitě. Při dalších analýzách je dostačující zaměřit se na kritické ukazatele, které nebyly v prvním rozboru vyhovující, a zkontrolovat si tak účinnost technologického opatření. Nejčastějšími problémy, s nimiž se laboratoře při rozbořích setkávají, jsou bakteriální kontaminace, zvýšený výskyt železa, manganu a dusičnanů.

„Provádíme chemické, mikrobiologické, biologické i senzorické zkoušky všech typů vod. Kromě naší akreditované Centrální laboratoře působíme v regionu také v areálech čistíren odpadních vod v Havířově, Třinci, Novém Jičíně a Opavě, kam je možné vzorky odpadní vody dovézt, nebo v areálech úpraven vod v Podhradí u Vítkova a Nové Vsi u Frydlantu nad Ostravicí, kde přijímáme vzorky pro rozborů pitné vody,“ vysvětluje vedoucí laboratoří Pavla Veselá.

Co má vliv na kvalitu vody ve studni?

Klimatické faktory – tání sněhu, povodně, sucho

Materiál využitý pro stavbu studny, vrty a rozvody vody

Okolní prostředí – možná kontaminace například ze zemědělské nebo průmyslové činnosti

Geologické podloží – může mít vliv na přítomnost manganu, železa a dalších kovů – je možné využít kvalitní filtry

Veškeré další informace lze najít na www.vodotech.cz

Práce na modernizaci Morávky zahájeny v dubnu

Nejvýznamnější stavební akcí letošního roku Povodí Odry je zahájení modernizace nádrže Morávka na stejnojmenné řece v Beskydech za účelem posílení její bezpečnosti. Náklady mají dosáhnout 147,5 milionu korun. Termín předpokládaného ukončení je stanoven na podzim roku 2023. Současně pokračuje příprava a realizace protipovodňových opatření na horní Opavě a rekonstrukce jezu na řece Lomné v Jablunkově. Pozornost je věnována také akcím pro zlepšení životního prostředí.

Probíhající investice

„Naší snahou je, kromě nejdůležitějšího úkolu - přípravy opatření proti povodním na horní Opavě s klíčovým prvkem vodní nádrží Nové Heřminovy na řece Opavě a realizace dalších prvků protipovodňové ochrany, jako jsou říční ochranná hráz v Holasovicích nebo kompenzační opatření na polském území pod Krnovem, také pečovat o další části povodí Odry. Probíhá rekonstrukce jezu na řece Lomné v Jablunkově pro zajištění odběru vody do plicního sanatoria, byla posílena stabilizace podélného profilu řeky Ostravice nad soutokem s Morávkou u Frýdku – Místku pomocí výstavby balvanitého skluzu a dokončuje se rekonstrukce hrazenářských prací na bystřině Mohelnici v Beskydech. Dále letos zahájíme rekonstrukci levobřežní hráže kolem Ostravice v Paskově, připravujeme odstranění důlní škody na řece Olši na horním okraji Karviné na Rájeckém jezu. Současně připravujeme významné stavební celky pro ochranu města Bohumín – Pudlova a Nové Vsi, pro ochranu městské části Kamenec Českého Těšína a pro posílení bezpečnosti vodního díla Baška. Byli jsme pověřeni Vládou ČR k prověření možnosti posílení vodních zdrojů Horní Moravy vodou z povodí Odry a na tomto úkolu letos intenzivně pracujeme,“ informoval při oslavách Světového dne vody generální ředitel Povodí Odry Jiří Tkáč.

Modernizace Morávky

„V letošním roce bude zahájena modernizace vodního díla Morávka za účelem posílení jeho bezpečnosti až pro převedení kontrolní desetitisícileté vody, bude se jednat převážně o úpravy železobetonových konstrukcí (zejména přelivu, spadiště, skluzu a zavázání vlnolamu do masivu Travného). Po celou dobu stavebních prací bude bezpečnost přehradní hráže i dodávka vody, ze které se zajišťuje výroba vody pitné na úpravě ve Vyšních Lhotách zajištěna,“ uvedl Tkáč.

Přírodě blízká opatření

Vodohospodáři Povodí Odry věnují pozornost také akcím pro zlepšení životního prostředí v regionu, kdy se podařilo dokončit revitalizaci Rychtářského potoka, zahájit úpravu území v Karlovicích – Zadní Vsi kolem řeky Opavy přírodě blízkým způsobem, byla dohodnuta s CHKO Beskydy renaturace bystřiny Černá Ostravice a v nejbližších letech by chtěli připravit a zhotovit zprůchodnění Dětmarovického jezu na řece Olši a tím naplňovat koncepci státu a zprůchodnit tuto řeku pro vodní organismy od státních hranic až po její významný přítok Stonávku.

„Věřím, že se nám naše plány podaří splnit tak, jako v loňském roce, i když deštivé počasí v letních a podzimních měsících a opakované velké vody nám komplikovaly pokračování naplánovaných stavebních prací. Současně na chod podniku měla vliv také opatření v souvislosti s pandemií covid-19. Přesto jsme v rámci možnosti pokračovali v plnění investičního plánu, kdy v roce 2020 byly realizovány investice do nádrží a toků ve výši 241 milionů korun, z toho 138 milionů bylo poskytnuto z dotací ministerstva zemědělství a zhruba 103 milionů jsme hradili z vlastních zdrojů. Jako každý rok se prováděla intenzivní údržba vodních děl, která úzce souvisí s jejich bezpečností a spolehlivostí. Předpokládám, že občané v roce 2020 ocenili naši vysokou aktivitu v udržování koryt toků a pobřežních pozemků,“ uzavřel Jiří Tkáč.

V roce 2021 Povodí Odry plánuje investice 390 milionů korun, z toho přes 220 milionů bude hrazeno z dotací ministerstva zemědělství a necelých 170 milionů z vlastních zdrojů Povodí Odry. Na opravy vodních děl plánuje podnik z vlastních zdrojů vynaložit kolem 100 milionů korun.

Kybernetická bezpečnost: Pozor na phishing

SmVaK Ostrava upozorňuje všechny své obchodní partnery a zákazníky na to, aby brali téma kybernetické bezpečnosti vážně a přistupovali k problému odpovědně a s plnou vážností. Můžou se tak vyhnout řadě nepříjemných momentů

V dnešní době neexistuje nikdo, kdo by v práci či soukromí nepoužíval bankovní účet, internet, e-mailovou schránku či alespoň mobilní telefon s SMS zprávami. S těmito komunikačními službami se však pojí také rizika. Jedno z nich nese označení phishing (z anglického fishing – rybaření).

Jedná se o způsob, jak podvodem vylákat z napadeného citlivé údaje (hesla, čísla kreditních karet či bankovních účtů apod.). Děje se tak prostřednictvím elektronické nebo telefonické komunikace.

Opovědně s elektronickou poštou

Podvodníci nejčastěji používají e-mailové zprávy s přesměrováním na falešné internetové stránky. Na nich je adresát vyzván k zadání osobních údajů, uživatelských účtů a hesel. Phishingové zprávy a stránky vypadají jako ty od důvěryhodných organizací (banka, sociální síť, přepravní služba apod.). Může se stát, že obdržíte e-mail zdánlivě přicházející od známé dodavatelské firmy, zákazníka či vašeho kolegy z práce. Ten se často snaží adresáta přesvědčit o tom, že účet či platební transakce příslušného člověka jsou zablokovány a nabízí řešení situace prostřednictvím odkazu na určité internetové stránky. Ten ale vede na falešný web s formulářem určeným k vylákání přístupových údajů. Podvodné e-maily mohou někdy požadovat změnu bankovních údajů, zejména čísla bankovního účtu, kam posíláte platby. Podvržené číslo účtu ale vede k bankovnímu účtu podvodníků.

Došlo na naši adresu

Podobné dopisy nám dělají radost. Je zřejmé, že lidé v oblastech, kde působíme, oceňují profesionalitu, pracovní nasazení i prozákaznický přístup zaměstnanců SmVaK Ostrava.

Dobrý den,

chtěl bych alespoň touto cestou poděkovat a pochválit práci vašich zaměstnanců. Dne 2.3.2021 jsem kontaktoval vaši zákaznickou linku s dotazem k tlaku vody ve vodovodním řádu, co nám to způsobuje,

Falešní telefonisté

Někdy útočníci volají na mobilní telefon nebo posílají SMS, opět s cílem vylákat z příjemce osobní údaje. Představují se například jako operátoři světoznámých počítačových firem či pracovníci IT oddělení určité firmy. Dokonce se mohou snažit získat od napadeného vzdálený přístup k jeho počítači. Podvodníci se obvykle telefonicky obracují na uživatele s informací, že se stali oběťmi hackerského útoku a jejich počítače byly napadeny. Falešný operátor nabízí pomoc při řešení situace a požaduje specifické osobní údaje. Upozorňujeme na to, že softwarové firmy, jako je např. Microsoft nebo Apple standardně nevolají svým uživatelům, neprovádějí podobné proaktivní akce, a rozhodně nikdy nevyžadují od zákazníků sdělování osobních údajů.

Jak se bránit?

- Základním pravidlem je obezřetnost. Buďte opatrní při sdělování osobních údajů. Neposkytujte žádné přihlašovací údaje (uživatelské jméno/heslo/PIN), ani osobní údaje, jako jsou e-mailová adresa, telefonní číslo, číslo kreditní karty, datum narození nebo adresa. Vždy se snažte ověřit identitu toho, kdo vás oslovil. Například zpětným zavoláním na telefonní číslo operátora, které znáte, nebo ověřujícím mailem na oficiální adresu.
- Nikdy nedovolte, aby někdo, koho neznáte, měl přístup k vašemu firemnímu či soukromému počítači či telefonu. Nepovolte nikomu cizímu a neznámému vzdálený přístup k těmto zařízením.
- Vždy důkladně zkontrolujte, kdo vám volá nebo posílá SMS. V případě nejistoty zavolejte zpět pomocí čísla, které znáte z dřívějšíka nebo které můžete získat na oficiálních internetových stránkách nebo infolince dané společnosti.
- Do vaší e-mailové schránky může být doručen nebezpečný e-mail od na první pohled spolehlivého odesílatele. Před případným kliknutím na odkaz vždy zkontrolujte to, zda link (URL) nemíří na adresu, která zjevně nemá s oficiálním odesílatelem e-mailu nic společného. Vždy nejprve zkontrolujte skutečnou cílovou adresu (link) tak, že na něj umístíte kurzor myši, aniž byste na něj klikali.
- Pokud podezřelý e-mail obsahuje přílohy, neotevírejte je. Pokud e-mail obsahuje linky, nikdy na ně neklikajte, dokud nezávisle neověříte identitu odesílatele. Přílohy i stránky, na které vede link z e-mailu, mohou zavírat váš počítač.
- Pokud naopak při prohlížení internetových stránek narazíte na varování, že váš počítač byl infikován a že si můžete zdarma stáhnout antivirový program, nedělejte to. Stránku rozhodně zavřete.

Způsob kybernetického útoku, zvaný phishing, je znám již řadu let. Metody útočnicků jsou však stále rafinovanější. Dávejte proto pozor, abyste neskočili na návnadu v podobě e-mailu, SMS či telefonního hovoru! Zvláště v dnešní době platí: Opatrnosti není nikdy dost, zvláště pokud se pohybujete ve světě nekonečného internetu a neomezené komunikace!

zda to případně nesouvisí s plánovanou odstávkou v Dobroslavicích. Ještě tentýž den jsem byl kontaktován vašimi zástupci a následný den už byli u nás, aby vše prověřili, osadili měření. Chci uvést, že mimo velmi rychlého postupu hodnotím velmi profesionální přístup a zkušenost vašich lidí. Dostal jsem již od pracovníků v terénu vysvětlení a navedení na zdroj problému. Následně jsem byl také telefonicky kontaktován a seznámen s výsledky měření a popisem možného řešení a s dotazem k uzavření vlastní události. Uzavřeno, vyřešeno.

S poděkováním, Rostislav L.

Aqualia hledá inovátory

Skupina Aqualia vyhlásila pro své společnosti po celém světě první ročník soutěže hledající mezi zaměstnanci ty, kteří se nebojí přicházet s inovativními nápady, myšlenkami a návrhy, které je následně možné uvést do praxe. První ročník Aqualia Innovation Awards odstartovala v polovině dubna a vítězové budou vyhlášeni 27. července. Vítězný nápad, který vybere odborná komise, získá poukaz na dovolenou v hodnotě 3000 EUR. Nápad, který zvolí během internetové ankety sami zaměstnanci, získá poukaz za 1500 EUR. Mohou být uděleny až tři zaměstnanecké ceny v této hodnotě, budou-li přijaté návrhy mít odpovídající kvalitu.

„Považuji za důležité, aby se do soutěže zapojili také zaměstnanci naší společnosti a ukázali, že je mezi námi řada lidí, která o své práci přemýšlí a snaží se při plnění každodenních úkolů hledat cesty, jak učinit práci efektivnější, méně namáhavou a bezpečnější. Dokumenty s podmínkami, jak se do soutěže zapojit, byly rozeslány do všech provozů a středisek. Vyvěšeny tam jsou na viditelných místech, aby si je všichni mohli prostudovat. Vedoucí zaměstnanci svým kolegům s vyplněním žádostí v případě potřeby pomohou, aby splňovali požadované parametry. Navíc se není třeba zabývat překladem do španělštiny nebo angličtiny, jak to podmínky soutěže vyžadují. Překlad a odeslání žádostí do systému zajistíme na úrovni celé společnosti,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Kampaň i4U Awards byla podle organizátorů vytvořena za účelem propagace inovativní kultury společnosti mezi jejími zaměstnanci, jedná se tedy o potenciál čítající téměř 10 000 potenciálních inovátorů. Ocenění bude uznáním práce zaměstnanců, kteří svým každodenním úsilím přispívají ke zlepšování kvality našich procesů a služeb, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí. Tento vývoj a aplikace inovativních postupů posiluje konkurenceschopnost společnosti a přenáší její stálý zájem o podporu sociálního a pracovního rozvoje, výzkumu a inovací udržitelných řešení a závazek k plnění Cílů udržitelného rozvoje přijatých OSN.

Informace o soutěži v angličtině a španělštině je také možné najít na aqualiainnovation4you.com.

Soutěžní kategorie:

Zásobování pitnou vodou

Zahrnuje myšlenky související se zlepšením procesů zásobování vodou, jako je ochrana vodních zdrojů, jímání a úprava vody pro pitnou vodu (podzemní, povrchová, brakická nebo mořská), distribuce v síti (řízení čerpání, potrubí, nádrží, měřiče atd.) nebo dodání koncovému uživateli.

Čištění a úprava odpadních vod

Zahrnuje návrhy související s procesy úpravy vody po použití, jejichž cílem je snížit náklady, optimalizovat kapacitu, zkrátit dobu čištění nebo minimalizovat dopad na životní prostředí. Jedná se o proces od generování odpadních vod na straně uživatelů, přepravy na místo čištění (kanalizace, čerpání atd.) až po čištění a vypouštění.

Opětovné využívání zdrojů

Zahrnuje nápady související s maximalizací využití zdrojů v průběhu komplexního vodního cyklu s cílem minimalizovat dopad na životní prostředí a uhlíkovou stopu, přeměnit vodu na obnovitelný zdroj a přeměnit vedlejší produkty vznikající při čištění a procesy opětovného zpracování na suroviny.

Management provozních služeb

Zahrnuje všechny nápady související s funkčními činnostmi (nákup,

informační technologie, řízení lidských zdrojů, bezpečnost a ochrana zdraví, administrativní procesy, komunikace, správa zákazníků, inženýrství atd.), které mohou umožnit společnosti Aqualia nabídnout zákazníkům efektivnější služby a usnadnit každodenní činnost zaměstnanců.

Ostatní činnosti

Jakýkoli jiný inovativní nápad, který nemusí být zahrnut v předchozích kategoriích a o kterém se účastník domnívá, že přispívá tím, že přináší podstatné zlepšení způsobu, jakým společnost nebo její část funguje.

Kritéria hodnocení:

- Stupeň inovace nápadu
- Technické, environmentální a / nebo sociální zlepšení
- Procesy a výsledky řízení společnosti: přínos vs. cena
- Konkurenceschopnost: možné použití ve výběrových řízeních, výhoda oproti konkurenci
- Vývoj a pokrok: možnost budoucího vývoje na základě návrhu.

Cíle soutěže:

- Podporovat kulturu inovací na všech úrovních
- Uznávat a odměňovat práci lidí a udělovat ocenění inovativním nápadům souvisejícím s aktivitami a tématy definovanými v každé kategorii
- Podporovat, aby zaměstnanci dobrovolně a proaktivně přijímali opatření nad rámec pouhého dodržování svých profesních a zákonných povinností a do svých činností začlenili koncept inovace
- Zvyšovat povědomí společnosti obecně, zejména zainteresovaných stran společnosti a organizace o důležitosti kultury inovací v běžném a každodenním chodu společnosti, jakožto rozlišovacího faktoru excelence v podnikání

Rozšířená porada vedení SmVaK Ostrava v novém formátu

Každoročním cílem porady konající se na začátku nového roku je zhodnocení toho předcházejícího a výhled do toho současného.

V naprosto novém formátu v porovnání s uplynulými lety proběhla na konci února rozšířená porada vedení SmVaK Ostrava, které se obvykle účastní několik desítek vedoucích středisek a provozů nebo techniků, kterým prezentují výsledky uplynulého roku zástupci managementu. Ti zároveň reflektují plány, výzvy a možná rizika pro další období. V důsledku pandemické situace se nemohla tradiční akce uskutečnit ve velké zasedací místnosti ve správní budově společnosti v Ostravě – Mariánských Horách. Obvyklá účast desítek zaměstnanců vyššího a středního managementu byla při epidemiologické situaci v České republice obtížně představitelná, proto bylo nezbytné ji koncipovat jinak.

Porada v časech covidu

Nový formát byl postaven na prezentacích členů managementu společnosti, které byly prostřednictvím videopřenosu přenášeny do regionu kolegům. Ti je sledovali prostřednictvím nástroje MS Teams připojeni v areálech středisek a provozů. To na jedné straně vedlo k tomu, že bylo eliminováno riziko přenosu nového typu koronaviru, na stranu druhou to kladlo zvýšené nároky na přednášející, kteří před sebou měli rozlehlý prázdný sál za přítomnosti IT technika a maximálně svého předřečníka, případně naopak další prezentujícího. Forma porady zároveň prověřila fungování IT infrastruktury, kdy oproti předpokladům bylo v jeden moment připojeno více než padesát přístupových bodů. „Nechtěli jsme, aby byla naprosto upozaděna osoba přednášejícího pouhým promítáním powerpointové prezentace dané problematiky. Pozornost by se kolegům v provozech držela podle mého názoru výrazně hůře a celý program by byl velmi monotónní. Na druhou stranu jsme nechtěli riskovat větší počet osob v zasedací místnosti – byť je rozlehlá a byla dostatečně větrána. Zvolili jsme proto kompromisní řešení a dle reakcí z jednotlivých provozů v regionu si myslím, že se jednalo o dobré rozhodnutí, i když s ohledem na náročnost přenosu nebyl obraz asi vždy úplně optimální. I technika má své limity, nicméně jde určitě o dobrou zkušenost, s níž můžeme v budoucnu dále pracovat,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Ten ve své prezentaci hovořil o tom, co se ve společnosti v loňském roce podařilo, ale také o tom, jaké výzvy před ní v následujícím období stojí. Jeho prezentací, stejně jako příspěvky všech ostatních manažerů se logicky jako dlouhá nit táhlo téma koronavirové pandemie, která v ČR dosahuje jedněch z nejvyšších hodnot v Evropě.

Co nás čeká

Anatol Pšenička poděkoval všem zaměstnancům za to, jakým způsobem se bezprecedentní situaci daří zvládat, v důsledku čehož nedošlo v průběhu loňského roku k žádnému výpadku v poskytovaných službách. Zároveň upozornil na negativní dopady epidemie, na pokles výroby pitné vody především v důsledku jarního lockdownu, kdy byly uzavřeny provozy řady významných odběratelů. Pozornost byla věnována také bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci.

Pšenička hovořil také o implementaci compliance programu do každodenního fungování společnosti, nebo nových prvcích biodiverzity v lokalitách, kde to dává smysl.

Zmínil také úsilí o expanzi mimo hlavní region působnosti prostřednictvím vyhlášených koncesních řízení, které proběhly v roce 2020 (Turnov, Tábor, Šumpersko). To nebylo prozatím korunováno úspě-

chem i přesto, že nabídka v sobě v některých případech zahrnovala nejnižší cenu v kombinaci se zárukou vysoké kvality poskytovaných služeb. Rozhodnutí zadavatelů pak vzbudilo řadu otázek. Neúspěch nesmí společnost odradit a musí být impulsem pro ještě intenzivnější práci v dané oblasti.

Rok 2020 byl podle prezentace generálního ředitele investičně rekordní (693 milionů investice a 217 milionů do oprav), rok 2021 tento rekord podle plánu překoná a do vodárenské infrastruktury půjde v součtu oprav a investic téměř jedna miliarda korun.

Náročný rok 2020

Všichni odborní ředitelé kromě celkového hodnocení práce svého útvaru informovali o úspěšných nápadech, projektech a opatřeních, které byly realizovány na jednotlivých pracovištích. Díky tomu může dojít ke sdílení zkušeností a dobrých praxí napříč celou společností. Každý z nich zároveň poděkoval kolegům napříč společnostmi za to, jak se podařilo zvládnout koronavirový rok 2020. Přičemž upozornili na to, že je naprosto zřejmé, že situace se v tomto ohledu v naší zemi nelepší a čeká nás další náročná období.

Je nezbytné doplnit, že i přes malý počet osob, které se v jednom momentu pohybovaly v zasedací místnosti, byl kladen důraz na eliminaci rizik přenosu koronavirové infekce. Přednášející byli vybaveni ochrannou dýchací cest, mikrofon byl chráněn rouškou, a tato membrána byla měněna s každou změnou přednášejícího, stejně jako byly dezinfikovány další využívané části technologického zařízení.

Implementace Compliance programu

Ve Skupině FCC byl v průběhu roku 2020 implementován a rozvíjen korporátní Compliance program. Ten spočívá v zavedení komplexního systému opatření a postupů týkajících se v zásadě všech společností Skupiny FCC. Jeho hlavním cílem je nastavení vnitřních pravidel fungování jak v mateřské společnosti, tak v dceřiných a přidružených společnostech tak, aby byla, mimo jiné, definována pravidla jednání vůči třetím osobám a v obecné rovině zavedena tzv. firemní kultura dodržování právních a jiných předpisů. To se týká všech aspektů fungování jednotlivých společností.

Cílem je v co nejvyšší možné míře zamezit korupčnímu či jinému jednání, které by mohlo mít nepříznivé následky pro Skupinu FCC.

Situace v naší zemi

V právním prostředí České republiky platí, a to i s ohledem na relativní novost samotné problematiky, že hlavní pozornost je věnována právě tzv. Criminal Compliance. S touto problematikou úzce souvisí možnost limitace trestní odpovědnosti právnické osoby tak, jak ji předpokládá zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a navazující právní předpisy. Platí, že se společnost zproští trestní odpovědnosti, pokud vynaložila veškeré úsilí, které na ní bylo možné klást, aby spáchání předmětného protiprávního činu zabránila.

Případná trestní odpovědnost právnické osoby a její následky tak, jak jsou stanoveny v příslušném zákoně, však nejsou, i přes svou závažnost, jediným potenciálním negativním jevem, kterému se nově nastavený Compliance program snaží předejít. Typickým příkladem dalšího negativního jevu může být ohrožení reputace společnosti a následně případné ohrožení obchodních výsledků. Z aktivity příslušných orgánů státní správy je patrné, že nároky na statutární orgány právnických osob a jednotlivé zaměstnance se budou do budoucna

zvyšovat. Proto je správné nastavení Compliance programu a jeho důsledné dodržování spojené s průběžným vyhodnocováním rizik zásadní pro maximální možnou eliminaci rizik spojených s hrozícími sankcemi.

Compliance a SmVaK

Při zavádění Compliance programu v SmVaK Ostrava byla v součinnosti s expertní advokátní kancelář provedena analýza činností prováděných ve společnosti za účelem stanovení rizik a jejich případných následků. Zároveň byla prověřována aplikovatelnost protikorupčního systému Skupiny FCC v podmínkách SmVaK Ostrava. V provedené analýze rizik nebyly zjištěny nedostatky, které by společnost ohrožovaly z hlediska hrozících sankcí. V hodnotící zprávě byly také představeny návrhy k opatřením tak, aby tento stav přetrvával do budoucna. Jedním z takových opatření bylo doporučení přijmout do společnosti zaměstnance na novou pozici Compliance Officer.

K tomu došlo v lednu tohoto roku, přičemž k náplni jeho práce patří mimo jiné zajištění správy a aktualizace Compliance programu, analýza rizik včetně auditní činnosti, jakož i dohled nad dodržováním parametrů programu ze strany zaměstnanců. S tím úzce souvisí zajištění příslušných školení pro zaměstnance tak, aby Compliance program SmVaK Ostrava jako celek byl materiálně naplňován, jak je předpokládáno příslušnými orgány státní správy.

Na konci letošního roku uplyne transpoziční lhůta pro přijetí prováděcího zákona o tzv. Whistleblowingu. Z povahy věci bude tato problematika součástí náplně práce Compliance Officerem.

Politiky společnosti

V souvislosti s implementací Compliance programu Skupiny FCC byly představenstvem schváleny zásady Protikorupční politiky, Protokol o prevenci a potírání obtěžování, Politika ochrany lidských práv, Politika přijímání darů, Politika vztahů s obchodními zástupci a Politika ochrany zdraví, Politika pro účast ve výběrových řízeních na dodávku zboží a služeb a Politika upravující vztahy s obchodními partnery v souvislosti s dodržováním zákonných předpisů.

Uvedené dokumenty rozpracovávají a upřesňují znění Etického kodexu FCC v jednotlivých oblastech, na něž se zaměřují a dohromady současný Compliance program SmVaK Ostrava. Jednotlivé materiály jsou uveřejněny na intranetu a jsou vyvěšeny k nahlédnutí na přístupných místech pro všechny zaměstnance. V dubnu bylo ukončeno prvotní školení zaměstnanců týkající se problematiky Compliance, respektive Etického kodexu Skupiny FCC, kdy v této fázi bylo úspěšně proškolen více než 480 zaměstnanců společnosti. V této souvislosti je dobré poznamenat, že Compliance program skupiny FCC bude do budoucna závazný taktéž pro další společnosti Skupiny s působností v České republice.

Podpora biodiverzity v provozech

Technickou a projekční zdatnost, precizní provedení, ale také originalitu a vtipnost řešení. To vše prokázali zaměstnanci ze středisek vodovodních sítí SmVaK Ostrava, kteří na konci roku navrhli zajímavá řešení hmyzích hotelů v souladu se strategií společnosti v oblasti zařazování prvků pro podporu biodiverzity do lokalit, kde to dává faktický smysl, je to technicky proveditelné a nevyžaduje to významné finanční nároky.

Motivace jednotlivých středisek byla kromě vrozené soutěživosti podpořena finančními i věcnými odměnami pro nejlepší zrealizované nápady. „Chtěl bych všem poděkovat za iniciativu související s prezentací biodiverzity veřejnosti. Všechny výtvořky byly velmi zdařilé a ukázaly, že invence kolegům v provozu určitě nechybí. Vzhledem k tomu že toto téma je významně akcentované také ze strany našeho španělského akcionáře a naše společnost je v tomto ohledu ve skupině rozhodně tou, která se výsledky v této oblasti může pochlubit, jsem moc rád, že jsme to potvrdili i tentokrát,“ říká ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř.

Vítězné ocenění si odnesl hmyzí hotel zaměstnanců vodovodů z Nového Jičína, který byl umístěn v areálu vodojemů Skalky v Novém Jičíně a vodojemů nad městem Odry. Na druhém místě se zvláštním oceněním za originalitu se umístil Místecký Otesánek týmu ze zdejšího střediska vodovodních sítí. Ten byl umístěn přímo v tomto areálu.

Skvělé návrhy připravili také zaměstnanci z Karviné (umístěný v areálu střediska v Havířově) a Opavy, který byl umístěn do areálu vodojemu v Kateřinkách nebo u věžového vodojemu na opavském Předměstí.

Vítězný návrh

Jedná se o stavbu Hmyzího Hotelu pyramidového tvaru o rozměrech 2,30 x 0,80 x 1,20 m, který je zhotoven z dřevěné konstrukce a umístěn na lehce zpevněné ploše z kačírku. Celodřevěná konstrukce rámu se skládá z několika polí - přihrádek. Do těchto přihrádek jsou umístěna navrtnaná polínka z tvrdého dřeva, bambusové stonky, sláma, suchá tráva, mech, duté stonky rákosy, duté cihly, šišky a další.

Plocha šikmé pultové střechy Hmyzího hotelu je napříč předělena dřevěnými přepážkami. Na dno takto vzniklých pěti obdélníkových „truhlíků“ na obou stranách konstrukce střechy je nejdříve provedena izolace hydroizolační lepenkou, nad kterou je umístěna vrstva vhodné zeminy s vrchní vrstvou drobného přírodního kameniva. Do takto vytvořeného podkladu jsou nasázeny skalničky různých druhů.

Realizace: Mgr. Ivana Palacká – návrh konstrukce, zřízení výplně a zahradnické práce na vysázení skalniček na střeše hmyzího

domku a doplnění, Josef Horák – kompletní výroba dřevěné konstrukce + výroba některých výplní, Marek Sváček – zřízení výplně uvnitř hmyzího domku + zajištění zpevněné plochy pod domkem a souvisejících terénních úprav.

Spolek přátel kultury a umění Opava: Šance pro Terezku

Spolek přátel kultury a umění Opava, jehož předsedou je technik Daniel Michalík z Úpravny vody Podhradí, kterou vlastní a provozuje SmVaK Ostrava, každoročně pořádá charitativní kulturní a společenské akce, přičemž výtěžek z nich bývá věnován těm, kteří to potřebují. Nejčastěji se jedná o děti s vrozeným onemocněním a nejrůznějšími typy handicapů. Společnost SmVaK Ostrava bývá pravidelným partnerem a podporovatelem těchto akcí, stejně jako její zaměstnanci jejich návštěvníky.

Pandemická situace v posledním roce konání podobně zaměřených akcí neumožňuje. Dan Michalík a jeho kolegové ze spolku se rozhodli nezahálet a vydat se jinou cestou, aby dokázali naplnit cíl, pro který byl spolek založen. Odstartovali online akci Šance pro Terezku. Ten si klade za cíl pomoci dvouleté holčičce trpící vrozeným genetickým onemocněním, poruchou hybnosti a poruchou psychomotorického vývoje.

Na potřebnou rehabilitaci a další náklady související se snahami o zlepšení jejího zdravotního stavu je možné přispět jakoukoliv částkou na transparentní účet 2601936591/2010.

Video přibližující příběh Terezky je možné při zadání názvu Šance pro Terezku zhlédnout na portálu www.youtube.com.

Z první ruky vydává: SmVaK Ostrava a.s., 28. října 1235/169, 709 00 Ostrava - Mariánské Hory • šéfredaktor: Mgr. Marek Síbrt • předseda výkonné redakční rady: Ing. Anatol Pšenička • redakční rada: Ing. Milan Koníř, Ing. Petr Šváb • grafická úprava: alesnowak.cz • kontakt: marek.sibr@smvak.cz • evidenční číslo: MK ČR E 22377

Dejte o sobě
vědět ve světě
vodarenstvi.cz

Vzdělávací a informační portál:
vše o nejcennější surovině na jednom místě

Nabídka spolupráce s portálem www.vodarenstvi.cz

KDO JSME?

- Nejvýznamnější vodárenský server v České republice nabízí spolupráci Vaší společnosti
- Nezávislý zdroj informací a zpravodajství o oboru obsahující sekce pro laiky, odborníky, techniky i management
- Přináší každodenní zpravodajství z České republiky i ze zahraničí
- 10 tisíc přístupů měsíčně
- Nová grafická i obsahová podoba portálu od února 2017
- Portál s podporou vodárenských společností a dalších oborových organizací (SOVAK ČR a další) provozuje nezisková organizace zaměřující se na vzdělávání EduLudus (www.eduludus.cz)
- Záběr portálu se postupně rozšiřuje o další sekce
- Portál je aktualizován na každodenní bázi několika příspěvky

CO NABÍZÍME?

- Partneři můžou inzerovat formou banneru s proklikem na vlastní korporátní nebo produktové stránky
- Je možné zadávat textovou placenou inzerci a PR články
- Jako protiplnění server mimo jiné zveřejní informace o novinkách, aktuálním dění nebo technických řešení partnerů. Zasláné podklady jsou redakci upraveny do novinářské podoby dle domluvy s klientem
- Ceny jsou stanoveny dle individuální domluvy v závislosti na dlouhodobosti kampaně, rozsahu inzerce a dalších parametrech
- Inzerce již od 3 000 Kč za banner měsíčně dle dohody
- O vašich produktech, službách a aktivitách se dozvědí všichni, kdo působí v českém vodárenství, ale také laická veřejnost

Stavomontážní práce ve vysoké kvalitě a za zajímavou cenu od SmVaK Ostrava!

- Nabízíme stavební a montážní práce spolu s komplexní dodávkou materiálu
- Disponujeme potřebným technickým vybavením a vysoce kvalifikovanými pracovníky s potřebnými osvědčeními a zkouškami
- Řídíme se přísnými standardy z hlediska spolehlivosti a kvality
- Používáme materiály splňující přísné technické i hygienické standardy
- Zaručujeme bezproblémové předání díla pro udělení kolaudačního souhlasu
- Přerušeni dodávky pitné vody koordinujeme s provozovatelem
- Společnost disponuje vlastní akreditovanou laboratoří pro analýzu vody

Co umíme a nabízíme

- Zpracování projektové dokumentace pro všechny stupně stavebního řízení
- Montážní práce v oblasti vodovodů a kanalizací
- Výkopové práce
- Stavební práce v oblasti vodovodů
- Výměny vodoměrů

Provádíme

- Výstavbu nových vodovodních řadů, zajištění potřebných podkladů pro kolaudaci, zajištění provozování vystavěných řadů
- Výstavbu suchovodů – operativní řešení v případě potřeby zásobování vodou – včetně podkladů potřebných pro zprovoznění
- Výstavbu přeložek vodovodů včetně zajištění podkladů a předání díla
- Protlaky pod komunikacemi
- Výměny vodovodních přípojek – včetně výkopových prací a administrativy
- Rekonstrukce vnitřních vodovodů uložených v zemi
- Opravy stávajících technologií v manipulačních prostorách šachet a vodojemů
- Opravy havárií vodovodních řadů včetně provádění výkopových prací, zajištění vyjádření existence sítí ostatních správců

Zajistíme

- Výměny vodoměrů – přezkoušení včetně demontáže a osazení nového, komunikace s odběrateli, vyhotovení plánu výměn pro obce (včetně operativního zapůjčení vodoměrů po dobu oprav)
- Pronájem vodoměrů
- Výstavbu požárních odběrů – hydrantů včetně vodoměrné šachty

Kontakty:

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.
28. října 1235/169, 709 00 Ostrava – Mariánské Hory
Zákaznická linka: 800 292 400
E-mail: stavby@smvak.cz

Cenovou nabídku připravíme přímo na míru na základě Vašich požadavků!